

M^m

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 160 • ŞUBAT 2 0 1 0 5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *Toplumsal kalkınma modeli oluşturulmalı*
- *Bütçe açığı 52.2 milyar TL*
- *2009 yılında 27 milyon kişi işsiz kaldı*

ISSN 1307-6620

Ekonomik Rapor

Yayın KuruluNail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Yıldız ÖZTÜRK**TÜRMOB**Basın Yayın Dağıtım İşletmesi
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli**Yönetim Yeri**Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmob.org.tr
e-mail:alid@turmob.org.tr**Baskı**Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
Ostim 36. Sk. No:5/C-D
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)Basım Tarihi : 08 Şubat 2010
Basım Yeri : Ankara
ISSN : 1307-6620Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı
Bilanço Dergisi'ne aittir.
Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Mesleki hizmetlerin ücretlendirilmesi

Mesleki hizmetlerimizin ücretleri yıllardır gündemimizde olan önemli sorunlarımızdan birisidir. Uygulanan ücret tarifesinin yanlışlığı, haksız rekabet, tahsilat sorunu gibi olgular mesleki hizmetlerimizin ücretlendirilmesinde büyük sıkıntılar yaşanmasına sebep olmaktadır.

Mevcut asgari ücret tarifesi hiçbir bilimsel temele dayanmayan ve verilen hizmeti kavrayamayan bir yapıya sahiptir. Asgari ücret tarifemizi mutlaka bilimsel temellere dayandırarak, mesleki hizmetlerimizi kavrayacak bir yapıya kavuşturmamız gerekiyor. Yeni oluşturmamız gereken asgari ücret tarifemizin saç ayağını, iş yükü, harcanan zaman ve katlanılan maliyetler ile riskler oluşturmalıdır.

Asgari ücret tarifemizin tartışıldığı bugünlerde TÜRMOB ve İstanbul SMMM Odası tarafından hazırlanarak yayınlanan, "Muhasebe ve Müşavirlik Asgari Ücret Sistemi Önerisi" isimli çalışmamızı tüm meslek mensuplarımızın yeniden değerlendirmesi ve önerilerini sunması anlamlı olacaktır.

Bu çalışma ücret sistemini üç temel esasa dayandırmaktadır. Bunlar; iş yükü, mesleğin ifası için katlanılan maliyetler ile meslek mensubunun ekonomik ve toplumsal koşullara paralel gelir beklentisi.

Harcanan zamanın temel alınması, müşterinin meslek mensubuna yüklediği külfeti bir temele dayandırırken, müşterilerimizin arasında adaletsizliği de giderecektir.

Oluşturacağımız sistem yıllardır tartışılan asgari ücret tarifesinin artık tartışma gündemimizden çıkmasını da sağlamış olacaktır. Bu yüzden meslektaşlarımızın, asgari ücret sistemi önerimizi değerlendirerek, görüş ve önerilerini oluşturmaları, bu oluşan görüş ve öneriler doğrultusunda ortaya koyacağımız önerinin hayata geçmesinin mücadelesini vermemiz gerekiyor.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağımızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda
buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI
Genel Başkan Yardımcısı

TÜRMOB Genel Başkanı Türker;

"Mesleki uzmanlaşmayı geliştirmeliyiz"

Kayseri Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (KSMMMO) düzenlediği 'I. Türkiye Sektörel Muhasebe Uygulamaları' sempozyumu Kayseri'de yapıldı.

I'nci Türkiye Sektörel Muhasebe Uygulamaları Sempozyumunun açılışında konuşan TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker, bütün başarılı yönetici, idareci, iş adamı ve siyasetçilerin yanında bir muhasebecinin bulunduğunu ifade ederek, "Eğer dünyaya açılmak, işinizde söz sahibi olmak istiyorsanız, yanınızda mutlaka bir muhasebeci ile bir avukat buldurmak zorundasınız" dedi.

Türker, Osmanlı İmparatorluğu döneminde muhasebecilere "katip" denildiğini ve katipliğin toplumda çok saygın bir yeri bulunduğunu belirterek, şunları kaydetti: "Os-

manlı döneminde, her anne ve baba, kızlarını bir katiple evlendirmek isterdi. Çünkü Sadrazamlığa yani Başbakanlığa giden yol, katiplikten geçer olmuştur. Devlet işlerinde büyük başarılar elde edilmesinin altında, katiplerin rolü çok büyüktü. Ancak zaman içerisinde katiplerin yani muhasebecilik mesleğinin ağırlığı ve önemi azaltıldı, tıpanlandı.

Eğer bir yönetici, iş adamı, siyasetçi ya da bürokrat, yaptığı işte başarılı olmuşsa, mutlaka arkasında işi bilen, iyi yetişmiş ve konusunda uzman bir muhasebeci vardır. Ancak muhasebecilerin kaderidir ki,

başarısı hiçbir zaman takdir edilmez."

Çalışma hayatında ve iş dünyasında muhasebe kayıtlarının denetimini muhasebecilerin yapması gerektiğini, bununla ilgili 1930'lu yıllarda çıkarılan yasalarda maddeler bulunduğunu vurgulayan Türker, "Ama zaman içerisinde bu maddeler yasalardan çıkartıldı ve muhasebecilerin yapması gereken bazı önemli çalışmalar, başka yerlere verildi" diye konuştu.

Genel Başkan Türker konuşmasında, muhasebecilik mesleğinin geliştirilmesi gerektiğini belirterek, "Muhasebe mesleğinde de farklı

alanlarda uzmanlaşmaya gidilmelidir" dedi. Doktorluk mesleğinde olduğu gibi muhasebecilikte de uzmanlık alanlarının geliştirilmesine çalıştıklarını kaydeden Türker, geliştirilen bu alanlarda muhasebecilerin uzmanlaşmalarını sağlayacaklarını ve bu uzmanlık tescillendikten sonra muhasebecilerin daha kaliteli hizmetler vereceklerini kaydetti.

Türker, "Belirlenen uzmanlık alanlarından birisi 'Adli Muhasebe' dır ki, bu çok önemli bir konu. Mahkemelerde, mahkeme heyetinin yükünü hafifletecek ve doğru karar vermelerine yardımcı olacak

bir konudur" diye konuştu. Türker, Türkiye'nin ekonomik anlamda ayakta durmasının ve gelişmesinin altında, muhasebecilerin bulunduğunu dile getirerek, "Her muhasebeci, Türkiye'nin en büyük neferidir" dedi.

Kayseri Serbest Mali Müşavir ve Muhasebeciler Odası (KSMMMO) Başkanı Suat Özsoy da, bu yıl ilki yapılan sempozyumun konusunun "İnşaat/Taahhüt Sektöründe Muhasebe, Vergi ve Denetim" olarak seçildiğini, sempozyuma 22 odadan temsilciler ile Türkiye'nin her yerinden muhasebecilerin katıldığını bildirdi.

Özsoy, "Sempozyum, bundan sonraki yıllarda da devam edecek ve her sempozyumda ayrı bir sektörü ele alıp değerlendireceğiz" dedi. 2 gün süren sempozyumda, konunun uzmanları, Türkiye'de inşaat sektörünün durumunu değerlendirerek, inşaat sektöründe muhasebe, vergi uygulamaları, inşaat-taahhüt işletmelerinde muhasebeye yön veren kurallar, muhasebe uygulamalarında karşılaşılan sorunlar, vergisel ve hukuki boyutlarıyla kat karşılığı inşaat işleri, inşaat sektöründe muhasebe denetimleri gibi konularda bilgiler aktardı.

TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker;

Toplumsal kalkınma modeli oluşturulmalı

TÜRMOB Genel Başkanı Dr. Masum Türker, ekonomik krizin aşılması için ciddi bir politika değişikliğine gidilmesi ve halktan yana bir kalkınma programı oluşturulması gerektiğini söyledi.

TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker, Türkiye'nin küresel ekonomik krizden önemli ölçüde etkilendiğini, ancak krizden çıkma konusunda Hükümet'in yetersiz kaldığını söyledi ve "Ekonomik krizin aşılması için ciddi bir politika değişikliğine gidilmesi, toplumcu ve halktan yana bir kalkınma programı oluşturulması gerekiyor. Oluşturulacak politika sosyal adaletsizliğin ortadan kaldırılması için halkçı, Türkiye'yi dışa bağımlı olmaktan kurtarmak için de toplumcu olmalıdır" dedi.

TÜRMOB Genel Başkanı Masum Türker, Türkiye'nin küresel ekonomik krizden çıkışını sağlamak için ciddi bir politika değişikliğine gidilmesi, toplumcu ve halktan yana bir kalkınma programı oluşturulması gerektiğini söyledi.

Türker, İstanbul Yüksek Ticaret ve Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Mezunları Derneği Ankara Şubesi tarafından düzenlenen Ekonomik Krizin Etkileri ve Çözüm Önerileri Paneli'ne katıldı.

Panelin açılış konuşmasını yapan Türker, Türkiye'nin küresel eko-

nomik krizden önemli ölçüde etkilendiğini, ancak krizden çıkma konusunda Hükümet'in uyguladığı politikaların yetersiz olduğunu söyledi. Türker, ekonomik krizden KOBİ'lerle küçük ölçekli işletmelerin daha çok zarar gördüğünü, egemen sermayenin ise krizi fırsata dönüştürdüğünü anlattı. Türker, egemen sermayenin, Hükümet'i esnek istihdam, kıdem tazminatının devlete yönlendirilmesi gibi maliyet azaltıcı tedbirler için zorladığını belirtti.

Ekonomik kriz nedeniyle en büyük bedeli emekçilerin ödediğini ancak

Tekel işçileri hariç, diğer emekçilerin sessiz kaldığını söyleyen Türker “uygulanan politikalar nedeniyle örgütlülük çözümlerine noktasına gelmiş ve ekonomik krizin faturasının emekçilere çıkması kaçınılmaz olmuştur. Emekçiler, Hükümet’in yanlış politikalarına karşı örgütlenemediği için ya da örgütler sisteme uyum sağlamak adına tepki gösteremediği için kriz Türkiye’de istediği gibi at koşturur hale gelmiştir” dedi.

TÜRMOB Genel Başkanı Türker, ekonomik krizden çıkış için maliye politikalarının gevşetilmesinin önemine işaret etti ve memura 220 TL, Bağ-Kur ve SSK’lılara da 160 TL seyyanen zam yapılması gerektiğini söyledi.

Türkiye’nin uzun süredir IMF’nin güdümünde yönetildiğini, Hükümet’in IMF ile gizli bir anlaşma yaptığını anlatan Türker, sözlerini şöyle sürdürdü: “Hükümetin IMF ile anlaşma yapmasına gerek yok. Dubai toplantısından bu yana IMF’nin misyonu değiştiği için, artık eskiden olduğu gibi aleni anlaşma yapılmasına, oturulup anlaşma için kelime kelime çalışılmasına gerek yok. Zaten örtülü bir IMF anlaşması var. Şimdiden sonra IMF ile anlaşma yapılırsa da Türkiye’de hiç bir şey değişmeyecek. Hükümet, IMF’yi G-20’lerin red-

dettiği derecelendirme kuruluşlarının yerine ikame edecek. IMF, yeni misyonunda yalnız derecelendirme rolü oynayacak.”

Türker, Türkiye’nin küresel ekonomik krizden çıkışını sağlamak için ciddi bir politika değişikliğine gidilmesi, toplumcu ve halktan yana bir kalkınma programı oluşturulması gerektiğini ifade etti ve

şunları söyledi: “Bütün kesimlerin üzerinde uzlaşacağı, halkçı, toplumsal bir kalkınma politikasının ‘devlet politikası’ olarak ortaya konulması gerekiyor. Oluşturulacak politika, sosyal adaletsizliğin ortadan kaldırılması, haksız kazancın önlenmesi için halkçı, Türkiye’yi dışa bağımlı olmaktan kurtarmak için de toplumcu olmalıdır.”

2009 bütçe açığı 52.2 milyar TL

Merkezi Yönetim Bütçesi 2009 yılında 52.2 Milyar TL açık verdi. Geçen yıl 267.3 milyar TL gider gerçekleşirken, gelir 215.1 milyar TL oldu. Aralık ayındaki bütçe açığı ise 5.9 milyar TL oldu. Faiz dışı açık Aralık'ta 4.8 milyar TL, 2009 yılında ise 986 milyon TL olduğu belirlendi.

Merkezi Yönetim Bütçesi 2009 yılında 52.2 Milyar TL açık verdi. Geçen yıl 267.3 milyar TL gider gerçekleşirken, gelir 215.1 milyar TL oldu. Aralık ayında 21.9 milyar TL gelir elde edilirken, gider 27.7 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Aralık ayındaki bütçe açığı ise 5.9 milyar TL oldu. Faiz dışı açık Aralık'ta 4.8 milyar TL, 2009 yılında ise 986 milyon TL olduğu belirlendi.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, son makroekonomik gelişmeler ve 2009 yılı Merkezi Yönetim Bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin basın toplantısı düzenledi. Ocak - Aralık döneminde merkezi yönetim bütçe giderlerinin yüzde 17.7 artarak 267

milyar 275 milyon TL'ye yükseldiğini belirten Şimşek, faiz hariç bütçe giderlerinin ise yüzde 21.4 artışla 214 milyar 74 milyon TL olduğunu açıkladı. Şimşek, bütçe gelirlerinin de aynı dönemde yüzde 2.6 artarak 215 milyar 60 milyon TL olarak gerçekleştiğini söyledi.

2009 yılında 172 milyar 417 milyon TL vergi geliri elde edildiğinin altını çizen Şimşek, bu gelişmeler sonrasında bütçenin 52 milyar 215 milyon TL açık verdiğini bildirdi. Böylece, bütçe açığı bir önceki yıla göre yüzde 200 artış göstermiş oldu. 2008 yılında bütçe 17 milyar 432 milyon TL açık vermişti. Şimşek, faiz dışı fazlanın ise bir önceki yıla göre yüzde 97 azalarak 33 milyar 229 milyon TL'den 986 milyon

TL'ye düştüğünü açıkladı. Geçen yıl personel giderinin 55 milyar 930 milyon TL, Sosyal Güvenlik Kurumlarına devlet primi ödemelerinin 7 milyar 206 milyon TL, mal ve hizmet alım giderlerinin 29 milyar 594 milyon TL, faiz giderlerinin ise 53 milyar 201 milyon TL olduğunu kaydeden Bakan Şimşek, cari transferlerin 91 milyar 761 milyon TL, sermaye giderlerinin 19 milyar 847 milyon TL, sermaye transferlerinin 4 milyar 314 milyon TL, borç vermenin ise 5 milyar 422 milyon TL düzeyinde gerçekleştiğine dikkat çekti.

Merkezi yönetim bütçesi sağlık giderlerinin 2009 Ocak-Aralık döneminde 8 milyar 797 milyon TL olduğunu vurgulayan Şimşek, sosyal

güvenlik kurumlarına yapılan transferlerin ise yüzde 50 artarak 52 milyar 685 milyon TL'ye yükseldiğini kaydetti. 4 milyar 495 milyon TL tarımsal destekleme ödemesi yapıldığını ifade eden Şimşek, mahalli idare payları ve diğer payların da 21 milyar 304 milyon TL düzeyinde gerçekleştiğini vurguladı. 2009'da 46 milyar 762 milyon TL'lik iç borç faiz ödemesi yapıldığını dile getiren Şimşek, dış borç faiz ödemesinin ise 6 milyar 318 milyon TL olduğuna dikkat çekti.

Şimşek, "Geçen yıl 215 milyar 60

milyon TL gerçekleşen merkezi yönetim bütçe gelirlerinin 172 milyar 417 milyon TL'si genel bütçe, 42 milyar 644 milyon TL'si ise diğer gelirlerden oluştu. Bütçe gelirleri 2008'de 209 milyar 598 milyon TL iken, 2009 yılında yüzde 2.6'lık artış gösterdi" dedi. Geçen yıl 38 milyar 445 milyon TL gelir vergisi, 18 milyar 23 milyon TL kurumlar vergisi, 4 milyar 496 milyon TL motorlu kara taşıtlar vergisi alındığının altını çizen Şimşek, vergilerin diğer kısmının 20 milyar 852 milyon TL dahilde alınan KDV'den, 43 milyar 620 milyon TL özel tüketim vergisinden, 26

milyar 132 milyon TL ithalatta alınan KDV'den, 4 milyar 169 milyon TL damga vergisinden, 4 milyar 738 milyon TL harçlardan, 11 milyar 943 milyon TL de diğer vergilerden oluştuğunu söyledi.

Krizin etkilerini azaltmak için yapılan vergi indirimlerinin vergi gelirlerinde yaklaşık 4.7 milyar TL'lik gelir kaybına neden olduğuna dikkat çeken Şimşek, şöyle devam etti: "Bütün bunlara rağmen vergi gelirlerinde yüzde 2.6 oranında artış olmuştur. Bu durum vergi gelirlerinin ekonominin genel durumuna göre daha iyi bir perfor-

mans ortaya koyduğunu gösteriyor. 2009 yılında vergi gelirlerindeki bu olumlu gelişmede Gelir İdaresi'nin gerek cari döneme gerekse geçmiş yıllara ilişkin tahsilat hedefini tutturması önemli rol oynamıştır. 2009'da kredi kartı ile toplam 348 milyon TL tahsilat yapılmış ve bu hizmet sadece sanal post ile verilmiştir. Yine bazı işlemlerde vergi borcu bulunmaması şartı getirilmesi suretiyle 1 milyar 282 milyon TL tahsilat yapılmıştır. Varlık Barışı gereğince 2009'a toplam 47 milyar 300 milyon TL matrah beyanında bulunulmuş ve bu uygulama nedeniyle yaklaşık 534 milyon TL düzeyinde gelir vergisi elde edilmiştir.”

Şimşek, 2009 yılı Eylül ayında açıklanan Orta Vadeli Mali Plan'da vergi gelirlerinin 163 milyar 561 milyon TL olarak öngörüldüğünü anımsatarak, ancak 2009 yılı vergi gelirlerinde 8 milyar 856 milyon TL daha fazla gerçekleştiğini vurguladı.

2009 Aralık ayında merkezi yönetim bütçe giderlerinin yüzde 10.9 artarak 27 milyar 733 milyon TL'ye ulaştığını bildiren Bakan Şimşek, faiz hariç bütçe giderlerinin ise 26 milyar 692 milyon TL düzeyinde olduğunu kaydetti. Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin de aynı dönemde yüzde 38.1 artışla 21 milyar 875 milyon TL seviyesinde gerçekleştiğini ifade eden

Şimşek, genel bütçe vergi gelirlerinin ise 18 milyar 169 milyon TL olduğunu söyledi. Bu sonuçlara göre Aralık ayında bütçenin 5 milyar 859 milyon TL açık verdiğinin altını çizen Şimşek, faiz dışı açığının ise 4 milyar 817 milyon TL olarak gerçekleştiğini vurguladı.

Orta Vadeli Programda bütçe açığının GSYH'ya oranının yüzde 6.6 olarak öngörülmesine karşın gelir performansında yaşanan olumlu gelişmeler sonrasında bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 5.5 olarak gerçekleştiğine dikkat çeken Bakan Şimşek, krizden çıkışla birlikte 2010'dan itibaren bu açığı kademeli olarak azaltmayı hedeflediklerini söyledi. Şimşek, faiz giderlerini de GSYH'ya oranını hızlı bir şekilde düşürdüklerini belirterek, “2009'da faiz giderlerinin bütçe payı içindeki yüzde 19.9 olarak gerçekleşti. 2009'da faiz giderleri için 57 milyar 500 milyon TL öngörülürken, yıl sonunda faiz giderleri gerçekleşmesi 53 milyar 201 milyon TL oldu. 2009'da yaşanan mali krize rağmen öngörülenden 4 milyar 229 milyon TL daha az faiz gideri yapılmıştır. 2002 yılında Türkiye ekonomisi vergi gelirlerinin yüzde 85.9'unu sadece faiz giderlerini ödemek için kullanıyordu. Bu oran 2009 yılında 30.9 düzeyine indi” diye konuştu.

2009 yatırım harcamalarının bir önceki yıla göre yüzde 11 artarak 24

milyar 161 milyon TL düzeyinde gerçekleştiğini dile getiren Şimşek, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun açık finansmanı için ise 29 milyar 439 milyon TL'lik aktarma yapıldığını söyledi.

Makroekonomik gelişmeleri de değerlendiren Maliye Bakanı Şimşek, küresel piyasalarda 2009'un ikinci çeyreğinde başlayan normalleşme sürecinin devam ettiğini kaydetti. Risk iştahında Ağustos 2008 düzeylerinin yakalandığını altını çizen Bakan Şimşek, 2010'da dünya ticaret hacminin yüzde 2.5 artış olacağını tahmin edildiğini söyledi. “2010'da küresel risk iştahındaki artışla birlikte gelişmekte olan ülkelere net sermaye girişi beklenmektedir” diyen Şimşek, tüm bu gelişmelere rağmen küresel mali sistemindeki sıkıntıların tam anlamıyla geçmediğinin açık olduğunu kaydetti.

Eylül 2008'den bugüne kadar yaklaşık 40 ülkenin kredi notunun toplamda 100 kez düşürüldüğünü anımsatan Şimşek, Türkiye'nin bu dönemde notu artırılan 14 ülkeden biri olduğunu belirtti. Kriz nedeniyle artan finansman ihtiyacına rağmen kamu borç dinamiklerinin tehlikeli bir durum arz etmediğinin altını çizen Şimşek, kamu borç stokunun GSYH'ya oranının 2009'da 6-7 puan artmasının beklendiğini söyledi.

Küresel kriz 10 ülkeyi reyting tahtından indirdi

Dünya ekonomisinin canlı olduğu 2004'lü yıllarda kredi derecelendirme şirketlerinin gözdesi olan ülkeler 2008'de başlayan krizle reyting listelerinin dibine indi.

2004'te bütün reytingcilerin 'yatırım yapılabilir ve yükümlülüklerini yerine getirebilir' dediği İrlanda, İtalya, San Marino, İzlanda, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya ve Yunanistan gibi ülkelerin son kredi notları 'yatırım riski büyük' seviyesine düştü. Fitch, Moody's ve Standard&Poors'un verdiği notlara göre 2004'te A kategorisinde yer alan İzlanda son not değişimi sonucunda Fitch ve S&P'ye göre BBB-'ye, Moody's'e göre Baa3'e indi. Yani

yatırımcı açısından risk taşıyan ülkeler kategorisine çekildi.

S&P, Moody's ve Fitch'in ülke notlarında 2004'ten bu yana taşlar hızla yer değiştirdi. Son 5 yıllık sürede notunu en çok artıran ülke Slovakya olurken, Slovakya'yı Polonya ve Malezya izledi. Kraliyet tahtı elinden alınan ülke ise İrlanda oldu. Not artışında hiç yerinden kıpırdamayan ülke kategorisinde ise son 5 yıllık sürede 37 ülke dikkat çekti. Aynı dönem içerisinde ülkelerin sigorta risk primlerinde de

olumsuz yönde ciddi değişimler gözlemlendi.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (İSMMM), "Ülkelerin Kriz Karnesi" başlıklı, kredi derecelendirme kuruluşlarının son 5 yıllık verilerinden yola çıkarak yaptığı değerlendirmeye göre, ülke notlarında ekonomik krizin izleri net olarak görülüyor. Kuruluşların 16 Ocak 2010 itibarıyla esas alınan verilerine göre hazırlanan İSMMM çalışmasına göre, birçok ülke, ekonomik kriz nede-

niyle sıkıntıya girdiği için kredi derecelendirme kuruluşları da otomatik olarak ülke notlarını aşağıya çekti. Son 5 yıllık süre içinde 13, son 2 yıllık süre içinde de 50'den fazla ülke, yatırımcı açısından bir alt kümeye indi. Bu ülkeler yatırım yapılabilir ülke anlamına gelen AAA, AA ve A'dan yatırımın riskli, verilen kredilerin geri dönüşümleri sıkıntılı anlamına gelen BBB, BB, BB- ve B kategorilerine indi.

Türkiye açısından son 5 yıllık süre içinde olduğuna bakıldığında ivmenin yukarı olduğu gözleniyor. Ancak gelişmekte olan birçok ülkeye göre Türkiye'nin kredi notunun istenen seviyeye çıkmadığı izleniyor.

İSMMMO Başkanı Yahya Arıkan, verilere ilişkin değerlendirmesinde kredi derecelendirme kuruluşlarının (reyting) gelişmelerin gerisinden gelebildiklerine dikkat çekti. Piyasanın Türkiye'ye verdiği reytingin derecelendirme kuruluşlarının verdiği 'reyting'ten daha yüksek olduğuna değinen Arıkan; "Türkiye'nin sigorta risk primleri (CDS) Romanya ve Macaristan gibi reytingi daha yüksek ülkeleri seyrediyor. Bu da derecelendirme kuruluşlarının not verirken politik unsurları ön plana çıkardığını gösteriyor. Zaten gerçek piyasa yapıcılar için not artırımları pek gerçeği yansıtmadığından etkisi de kısa süreli oluyor. Not artırımları piyasa üye-

rinde kısa süreli yükselişlerin ötesinde anlamlı bir etki yaratmıyor. Kredi derecelendirme kuruluşları Türkiye'ye önyargılı yaklaşım hak ettiği notları vermekte nazlanıyor" şeklinde konuştu. Varlık fiyatlarındaki balonu, finansal sistemdeki zaafı ve ekonomik krizi öngöremekle suçlanan kredi derecelendirme kuruluşlarının, zaman zaman not değerlendirmeleri nedeniyle tepki çektiğini belirten Arıkan, gelişmiş ülkelerde finans piyasalarının karışmasından sonra temel kurumların sorgulanmaya başlandığını anımsattı. Bu sürecin devam ettiğine dikkat çeken Yahya Arıkan, eleştirilerin uzandığı önemli bir adres olan kredi derecelendirme ku-

TAHTINI KAYBEDENLER

Ülkeler	2004	2010	Moody's	S&P
İrlanda	AAA	AA+	A1	AA
İtalya	AA	AA-	A	AA
San Marino	AA	AA-	Baa	AA
İzlanda	AA-	BBB-	Baa3	BBB-
Estonya	A	BBB+	A1	A-
Macaristan	A-	BBB	Baa1	BBB
Letonya	A-	BB+	Baa3	BB
Litvanya	A-	BBB	Baa1	BBB
Yunanistan	A-	BBB	A2	BBB
El Salvador	BB+	BB	Baa3	BB
Arjantin	DDD	RD		

ruluşlarının öngörebildikleri riskleri hafif gösterme ya da gizleme olasılığının küresel finans sistemi için, büyük bir tehdit oluşturabileceğine dikkat çekti.

İSMMMO'nun kredi derecelendirme kuruluşlarının son beş yıllık verilerini kullanarak ulaştığı saptamalar şöyle:

Son 5 yıllık sürede Tür-

kiye'nin performansında ivme yukarı doğru,

ancak geliş-

mekte olan

birçok ül-

keye göre

Türkiye'nin

kre-

di notu is-

tenen sevi-

yeye çıkmadı.

Oysa yatırım

yapılabilir ülke

statüsünde bulunan

diğer gelişmekte olan

ülkelerle kıyaslandığında

Türkiye'nin notunun en az BBB

olması gerekiyor. Kredi kuruluşları Türkiye'ye verdikleri BB- notunun yukarıya çıkmamasının sebebini siyasi istikrarsızlığa bağlıyor. Ülkelerin sadece ekonomik verileriyle belirlenen sigorta risk primi ise diğer ülkelere

göre kıyaslandığında çok daha iyi görünüyor. Son yapılan not artışları ile birlikte Türkiye'nin Fitch'teki notu BB+ seviyesinde. Notun "yatırım yapılabilir" seviye olan BBB- 'ye gelmesi için tek not artırımını gereki-

şimdilik Ba2 seviyesinde. Burada da yatırım yapılabilir seviyeye gelmemiz için sırayla Ba1 ve Baa3 notlarına ihtiyaç var.

Küresel kriz bütün dünyayı kasıp kavururken, bir grup ülkenin kredi notu değişmedi. Gelişmiş ülkeler arasında yer alan Japonya,

İngiltere ve

Rusya

uyarılar al-

masına rağmen

sahip oldukları AAA

notunu koru-

mayı başardı.

Bunda da ekonomik po-

tansiyelleri ve büyüme oranla-

rının sabit kalması

etken oldu. 15 geliş-

miş, 22 de gelişmekte

olan ülkenin notu 2004 yılın-

da neyse 2009'da da aynı kaldı.

Bunların içinde kredi notu düşük

ülkeler de bulunuyor. Ülkeler kötü

notlarını iyileştiremedi ancak daha

da kötüleşmesini engelledi. Kamerun, Mozambik, Surinam, Lübnan, Mali ve Moldova gibi ülkeler daha kötü not almadıkları için seviyenin başında yer aldı.

yor.

S&P'teki notumuz ise BB- seviyesinde. Yatırım yapılabilir seviyeye gelmemiz için sırasıyla BB, BB+ ve BBB- notlarına, yani üç not artışına daha ihtiyacımız var. Tüm bu notların Moody's'teki karşılığı ise

İş Yatırım;

Türkiye 2010'da hızlı büyüyecek

İş Yatırım tarafından hazırlanan raporda, Avrupa'daki sorunlar ve yapısal problemlere rağmen Türkiye'nin 2010 yılında hızlı büyüme göstereceği tahmininde bulunuldu. Raporda yatırımcıların değişken faizli ve enflasyona endeksli tahvil almaları önerildi.

İş Yatırım Menkul Değerler 2010 yılına ilişkin, "Küresel konjonktür, Türkiye ekonomisi ve piyasalar için 2010 yılı beklentileri raporunu yayınladı. 2010 yılına ilişkin öngörüler bölümünde; Dünya ekonomisinin gelişmekte olan ülkelerin liderliğinde hızla büyüyeceği, çıktığı açığın yüksekliği nedeniyle G7 ülkelerinin genişleyici politikalara devam edeceği öngörüsünde bulunuldu. Avrupadaki sorunlar ve yapısal problemlere rağmen Türkiye'nin 2010 yılında hızla büyüyeceği tahmini de yer aldı.

İş yatırım öneriler bölümünde ise

yatırımcılara şu önerilerde bulundu; döviz yükümlülüğü olmayan yatırımcılar portföylerinde Türk lirası cinsi yatırım araçlarına ağırlık vermeye devam etmeli, enflasyon beklentilerinin bozulacağı ve Merkez Bankası'nın faiz silahını çekeceği bir ortamda değişken faizli ve enflasyona endeksli tahviller alınmasını önerdi.

Dünya ekonomisi ve Türkiye ekonomisine ilişkin raporda yer alan saptamalar şöyle; Küresel ekonomik aktivitedeki kademeli toparlanmaya karşın, gelişmekte olan ülkelerin emtia tüketimindeki payının artması emtia fiyatlarının ge-

rilemesini sınırladığı gibi, önümüzdeki artışını da destekleyecek. Bunun sonucu olarak Türkiye gibi, üretimde ithal ara malı bağımlılığının yüksek olduğu ülkelerin cari açıkları yine yükselmeye başlayacak.

Kamu maliyesi cephesinde gelen yukarı yönlü fiyat uyarlamalarının 2010 enflasyonunu tehdit ettiği vurgulanarak, faiz artırımına gidilebileceği öngörülüyor.

İş Yatırım uzmanları Türkiye'ye 2010 yılında portföy yatırımlarının girmeye devam edeceğini ve bu rakamın 5 milyar dolar olarak tahmin edildiğini, özelleştirmelerle

birlikte doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının da 6 milyar dolar olarak beklendiğini belirttiler. İş Yatırım'ın değerlendirmesinde bankaların Hazine finansmanında ana fon kaynağı olmaya devam edecekleri belirtilerek "2010 yılında faiz dışı dengenin yaklaşık 5 milyar TL açık vermesini ve özelleştirme gelirlerinin Hazine'nin varsayımlarının üzerinde gerçekleşmesini bekliyoruz. Bu varsayımlarla Hazine'nin 2010 yılında yaklaşık olarak yüzde 98,3 oranında iç borç çevirmesi öngörülmüyor. Borçlanmanın büyük bir kısmının sene başında gerçekleşmesini ve böylece yılın geri kalanı için Hazine'nin elini rahatlatmasını bekliyoruz" denildi.

2010 yılında bankaların mevduat portföylerinin yüzde 11, kredi portföylerinin ise yüzde 17 büyümesini öngören İş Yatırım, bankaların mevcut likiditelerini de göz önünde bulundurunca 2010 yılında bono alımına devam etmelerini ve menkul kıymet portföylerinin 40,4 milyar TL artmasını beklediğini kaydetti. Reel getirilerin diğer gelişmekte olan ülkelere göre cazip olmadığına dikkat çeken İş Yatırım, yabancı yatırımcıların devlet iç borçlanma senetlerini (DIBS) sto-

ku içerisindeki payının 2009 başında yüzde 11,5 iken Aralık ayı itibarıyla yüzde 7,9'a gerilediğini ve önümüzdeki dönemde faiz artışlarının gündeme gelmesi ve yabancı yatırımcılara stopaj uygulanma ihtimali nedeniyle yabancı ilgisinin 2010 yılında da düşük kalacağı öngörüsünde bulundu.

İş Yatırım'ın 2010 yılı Stratejisi, ana başlıklar olarak şu değerlendirmeleri içeriyor: Dünya ekonomisinde 2009 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren eşanlı bir toparlanma başladı. Hükümet harcamalarındaki rekor artış ve ucuz finansman imkanları dünya ekonomisine can verdi. Güvenin tesis edilmesiyle birlikte tüketime canlandığı, şirketlerin stoklarını yerine koymak için üretimi hızla artırdığı bir büyüme dönemi başladı. Ancak yüksek işsizlik, aşırı borç, atıl kapasite ve batık varlıklar nedeniyle gelişmiş ülkelerdeki büyüme halen kırılğan bir yapıda. 2009 yılı küresel krize karşı dünya genelinde eşanlı olarak genişleyici para ve maliye politikaları uygulanan bir dönemdi. 2010 yılı büyüme ve enflasyon performanslarına bağlı olarak ülkelerin ekonomi politikalarını münferit olarak normalleştirecekleri bir dönem olacak. Büyüme-leri düşük ve bankacılık sistemleri zayıf olan ülkeler genişleyici

ekonomik politikaları daha uzun süre sürdürmek durumunda kalacak.

Gelişmekte olan ülkeler ABD ekonomisinin yarattığı boşluğu doldurarak küresel büyümenin itici gücü haline geldi. Borçluluğun düşüklüğü, bankacılık sektörünün güçlü olması ve iç tasarrufların yüksekliği gelişmekte olan ülkelerin küresel durgunluktan daha hızlı çıkmalarını sağladı. 2010 yılında Asya ve Güney Amerika'daki gelişmekte olan ülkelerin ve emtia ihracatçılarının hızlı büyümesi bekleniyor. Gelişmekte olan ülkeler arasında Çin, Hindistan, Rusya ve Brezilya özellikle öne çıkıyor.

2010 yılında enflasyonun gelişmiş ülkeler için bir tehdit oluşturması beklenmiyor. İşsizliğin yüksekliği ve atıl kapasitenin fazlalığının maliyetlerdeki olası artışların enflasyon üzerindeki etkisini sınırlayacağı tahmin ediliyor. Hızlı büyüme nedeniyle kaynak kullanımı yüksek Asya ve Güney Amerika'daki gelişmekte olan ülkelere enflasyonun artması bekleniyor. Enflasyon sepetlerinde emtia ve gıdanın ağırlığının yüksek olması gelişmekte olan ülkeleri arz kaynaklı enflasyon şoklarına karşı daha duyarlı yapıyor. Paraları değer kazanan gelişmekte olan ülkeler arz kaynaklı şoklara karşı daha dirençli olacak.

G3 merkez bankalarının arz yönlü şoklara karşı para politikalarını uzun süre gevşek tutmaya devam etmeleri bekleniyor. Buna rağmen orta ve uzun vadeli faizler üzerindeki baskı artacak. Borç dinamiklerindeki bozulma gelişmiş ülkelerde kamu borçlanma maliyetlerini yukarı çekecek.

Büyümenin güçlü olduğu Asya ve Güney Amerika'da gelişmekte olan ülkeler politika faizlerini G7 ülkelerine göre daha çabuk artırmak zorunda kalacaklar. Hindistan, Brezilya ve Endonezya'nın 2010'un ilk yarısında, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Tayland'ın 2010'un ikinci yarısında faiz artırmak zorunda kalacağı tahmin ediliyor. Küresel konjonktür emtia ve gıda fiyatlarındaki artış yoluyla 2010 yılında gelişmekte olan ülkelerdeki enflasyon görünümünü bozuyor. Türkiye özelinde buna ek olarak bütçe dengeleri gözetilerek yapılan yukarı yönlü vergi ve fiyat ayarlamaları fiyat istikrarının önünde bir tehdit oluşturuyor. Çıktı açığının yüksekliğine rağmen enflasyon görünümündeki bozulma nedeniyle Merkez Bankası'nın 2010 Eylül ayından itibaren faiz artırımlarına başlayabileceğine inanıyoruz. Bu nedenle baz senaryomuzu 2010-2012 döneminde Mer-

kez Bankası'nın faizleri 450 baz puan artırması üzerine kurduk. Buna rağmen ilgili dönemde enflasyonun Merkez Bankası'nın hedefinin ortalama 1,5 puan üzerinde kalmasını bekliyoruz.

Hızlı büyüme ve yükselen faizler nedeniyle 2010 yılında küresel sermayenin portföy tercihlerinde gelişmekte olan ülkelerin ağırlığının artmaya devam etmesi bekleniyor. Türkiye ise 2009 yılında dünya piyasalarındaki yükselişten en çok faydalanan ülkelerden birisi oldu. Ekonomide yaşanan şiddetli küçülmeye rağmen IMKB dünya piyasalarının çok üzerinde getiri sağladı. Bütçe açıklarındaki şiddetli artışa rağmen tahvil faizleri tarihi olarak gördüğü en düşük seviyelere geriledi. Merkez Bankası'nın politika faizlerinde 10 puanın üzerinde indirim yapması ve güçlü bankacılık sektörü Türkiye piyasalarının dünyanın çok üzerinde performans göstermesini sağlayan temel nedenlerdi.

Dışa açık olmamız ve uluslararası finansman ihtiyacımızın yüksekliği nedeniyle dünya ekonomisindeki canlanma ve küresel risk iştahındaki Türkiye'nin büyümesini yukarı çekecek. Düşük baz yılı etkisi, iç talepteki artış ve stokların normal seviyesine dönmesiyle Türkiye'nin 2010 yılında yüzde 4,3,

2011 yılında yüzde 5 büyümesi bekleniyor. Hane halkının borcunun düşüklüğü ve bankacılık sektörünün güçlü olması büyümeye destek veren başlıca yapısal faktörleri oluşturuyor. Buna karşı işsizliğin yüksekliği ve Avrupa'daki canlanmanın kırılganlığı potansiyel büyüme hızımızın altında kalmamıza neden olacak. Türkiye ekonomisi 2007 yılındaki büyüklüklerine ancak 2011 yılında ulaşabilecek.

Türkiye'nin bütçe dinamikleri 2009 yılında önemli boyutta bozuldu. 2010 yılında ekonominin canlanmasına paralel bütçe performansında sınırlı bir iyileşme bekliyoruz. 2011 genel seçimleri öncesinde kamu harcamalarındaki artış bütçe dengelerindeki iyileşmeyi sınırlayacak bir risk olarak öne çıkıyor. Seçim harcamalarının bütçe performansını bozarak kamu borç dinamiklerinde yapacağı tahribat sınırlı boyutta kalacak. 2002-2007 döneminde kamu borç dinamiklerinde önemli iyileşme sağlandı. Bu nedenle seçim harcamalarındaki artış ve durgunluğa rağmen borçluluk oranları tehlike bölgesinin çok altında seyrediyor. Kamu harcamalarındaki artışın ekonomi üzerinde yapacağı asıl tahribat borç dinamikleri üzerinde değil enflasyon cephesinde görülecek.

2009 yılında 27 milyon kişi işsiz kaldı

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), 2009 yılında 27 milyon kişinin daha işsiz kaldığını bildirdi. Türkiye’de ise TİSK’in belirlemelerine göre, 2009’un ilk 10 ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre aylık ortalama işsizlik artışının 1 milyon kişi olduğu belirtildi.

Birleşmiş Milletler (BM) Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), 2009 yılında 27 milyon kişinin daha işsiz kaldığını bildirdi. Dünya Ekonomik Forumu’nun açılış gününde yayımlanan raporda, Kuzey Amerika, Japonya ve Batı Avrupa’da 12 milyon kişinin daha işini kaybettiği, ancak geçen yıl Asya, Afrika ve Ortadoğu’da işsizlik oranlarının durağan bir seyir izlediği ifade edildi.

ILO, dünya genelinde istihdamı artırabilmek için "küresel istihdam paketi"na ihtiyaç olduğuna işaret etti. ILO Başkanı Juan Somavia, işsizlikten kaçınmanın bugün politik olarak öncelik olduğunu belirterek, bankaların kurtarılmasında yaşanan

politik kararlılığın şu anda istihdamın kurtarılması ve yaratılması ile insanların geçimlerini sağlayabilmeleri için gösterilmesi gerektiğini söyledi.

Cenevre merkezli örgütün 82 sayfalık raporunda, bu yıl da işsizliğin yüksek seyretmesinin beklendiği, gelişmiş ülkelerde 3 milyon kişinin daha ya işin kaybedeceği ya da istihdam piyasasına girse bile iş bulamayacağı kaydedildi.

İşsizlik oranında sadece işten çıkarmalar nedeniyle artış yaşanmıyor. ILO, son 2 yıl içinde genç işsiz oranının 10 milyonu aştığını bildirdi. ILO, hükümetlerden, istihdam yaratılması ve daha iyi işsizlik maaşı talep ediyor. Kuruluş, geçen

yıl küresel işsizlik oranının yüzde 6,6 olduğunu, ancak 600 milyon kişi ve ailelerinin günlük 1,25 doların altında bir parayla geçimini sağladığını ve sorunun görünenden daha derin olduğuna işaret ediyor. Bir diğer 200 milyon ise yoksulluk sınırının biraz üzerinde yaşıyor. ILO, çalışma koşullarının Sahra Altı Afrika gibi düşük işgücü ve verimliliğinin olduğu yerlerde bozulmaya devam ettiğine dikkat çekiyor.

TİSK’in İşgücü Piyasası Bülteni’nde 2009’un ilk 10 ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre aylık ortalama işsizlik artışının 1 milyon kişi olduğu belirtildi. Konfederasyondan yapılan açıklamada, 2009

Ekim ayı itibarıyla TÜİK Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçları, işsizlik ödeneğine başvuranlar, kısa vadeli istihdam beklentileri anket sonuçları ve küresel işgücü piyasalarındaki değişime ilişkin ILO verileri değerlendirilerek hazırlanan İşgücü Piyasası Bülteni açıklandı.

Buna göre, geçen Ekim ayı itibarıyla bir yıllık dönemde 1 milyon 22 bin kişi çalışanlara ve iş arayanlara katıldı, işgücü piyasasının dışında kalanlardan 162 bini de işgücü piyasasına dahil oldu. İşgücüne katılımın artmasında kadınlar ve gençlerin payı ağırlıklı oldu.

Önceki yıl işgücü piyasasında bulunmayan 247 bin ev kadınıyla çoğu kadın 227 bin mevsimlik işçi, işgücü piyasasına eklendi. Ekonomik krizin işgücü piyasasını olum-

suz etkilemeye devam ettiği anlatılan bültende, 2009 yılı Ekim ayı itibarıyla yıllık işsiz sayısı 596 bin kişi, istihdam sayısı ise 452 bin kişi arttı.

Ekim 2008-Ekim 2009 döneminde 444 bin kadın, 9 bin erkek istihdam edildi. İstihdam kentlerde 38 bin, kırsal kesimde 414 bin kişi arttı. Bu dönemde genç istihdamı ise 33 bin kişi azaldı.

İstihdamda 2009 yılının Temmuz ayından itibaren "zayıf da olsa artış olduğu" kaydedilen bültende, artışın tarım ve hizmetler sektöründe yaşandığı belirtildi. Bu dönemde tarım dışı istihdamın ise 156 bin kişi arttığına yer verildi. Sanayi sektöründe ise başta imalat olmak üzere tüm alt sektörlerde istihdam daraldı.

Bültene göre Ekim 2008-Ekim 2009 döneminde tarım dışı istihdamda nispi bir iyileşme yaşandı, ancak Ekim 2007 dönemine göre tarım dışı istihdamın toplamdaki payı 2.3 puan, istihdam düzeyi ise 394 bin kişi azaldı.

Bültende işsizlikle ilgili istatistiki bilgiler ve tespitler şöyle sıralandı:

- İşsizlik oranındaki artış trendi Mayıs ayından sonra yavaşlamakla birlikte devam ediyor.
- Nisan'da yüzde 55.1'e çıkan işsiz sayısındaki artış, Ekim 2009'da yüzde 20.8'e gerilese de artış eğilimini sürdürdü.
- Bir önceki döneme göre değişimde ortaya çıkan azalma eğilimi kısa vadeli mevsimsel etkiye işaret ederken, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış olması, ekonomideki küçülmenin yansımasıdır ve temel yapısal sorunların devam ettiğinin göstergesidir.
- 2009'un ilk 10 ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre aylık ortalama işsizlik artışı 1 milyon kişi oldu.
- Ekim 2009'da iş arayanların sayısı 3 milyon 299 bin kişiye yükseldi.
- Kentlerde gençlerin işsizlik oranını yüzde 26.6'ya ulaştı.
- İşsizlik ödeneğine başvuru 2008'in Ekim ayında 28 bin iken, 2009 Ocak'ta 79 bine yükseldi, Aralık'ta 43 bin düzeyinde gerçekleşti.

Küresel ekonomi iyileşmeye yöneldi

IMF Dünya Ekonomik Görünüm ve Küresel Finansal İstikrar Raporu güncellemelerini yayımladı, buna göre mali piyasalar geçen Mart ayındaki en düşük konumundan, iyileşen ekonomik koşullar ve hükümetler tarafından uygulanan geniş çaplı ekonomi politikaları sonucu iyileşmeye yöneldi.

IMF 2010 için küresel büyüme tahminini yüzde 3.9'a yükseltti. Ekim ayında bu yıl için büyüme tahmini yüzde 3.1 olarak açıklanmıştı. IMF yükselen ekonomiler için "Her yükselen ekonomi aynı hızla kurtulmayacak, toparlanma tam olarak oturmamış durumda iken ülkeler teşvik önlemlerini devam ettirmeli,

IMF Dünya Ekonomik Görünüm Raporu ile Küresel Finansal İstikrar Raporu güncellemelerini yayımladı. Konuya ilişkin yazılı açıklamada dünya ekonomisinin iyi-

leşme gösterdiği ancak gelişmiş ekonomilerin bunun gerisinde kaldığı belirtildi. Durgunluktan küresel toparlanmaya geçişin yükselen piyasalar öncülüğünde gerçekleştiği belirtilen güncellemede "Toparlanma tam olarak oturmamış durumda iken ülkeler teşvik önlemlerini devam ettirmeli"

denildi. IMF, WEO güncellemesinde kriz dolayısıyla iki yıldan bu yana hırpalanan küresel ekonominin beklenenden hızlı toparlandığını belirtirken, negatif rakamlardan geri dönen büyümenin bu yıl dünyada

yüzde 3.9'a, 2011'de ise yüzde 4.3 olarak gerçekleşeceği tahmininde bulundu. Güncellemede, "Toparlanma, görece zinde kalan Asya'daki yükselen piyasaları önderliğinde değişik hızlarla ilerliyor, fakat gelişmiş ekonomiler durgun ve hala hükümetlerin teşvik önlemlerine bağlı kalmayı sürdürüyor" denildi.

IMF Başekonomisti Olivier Blanchard güncellemeyle ilgili açıklamasında "Şu an için toparlanma, ekonomi politikası karar ve eylemlerine dayanıyor. Soru özel talebin

ne zaman geleceği ve konuyu devralacağı. Şu anda iyi, fakat yıl boyunca büyük bir sorun olacak” dedi.

Açıklamada IMF Başkanı Dominique Strauss-Kahn’ın kriz karşıtı önlemlerin çok erken çekilmesi durumunda durgunluğa geri dönme riskiyle karşılaşılabileceği uyarısına değinildi.

Güncellemede gelişmiş ekonomilerde toplam stokların yeniden oluşturulmaya başlaması ve ABD’de tüketime beklenmedik şekilde güçlenmesinin güvenin yeniden kazanılmasına katkıda bulunacağı beklentisi ortaya konuldu.

Enflasyonun kontrol altında kalması tahmininde bulunulurken, “Ancak yüksek işsizlik oranları, yükselen kamu borcu ve kimi ülkelerde zayıf hane halkı bilançoları toparlanmanın geleceğine ilişkin zorluklar ortaya koyuyor” denildi.

Güncellemede ülkeler bazında değişik adımlarla ilerleyen toparlanmanın, ekonomiyi desteklemek ve krize karşı mücadele etmek için alınan önlemlerden çıkmakta da farklı uygulamalar gerektirdiği belirtildi ve şöyle denildi: “Toparlanmanın hala kırılma doğasına bağlı olarak, yakın vadede mali politikaların ekonomik aktiviteyi destekler

kalmamasına gereksinim var ve 2010 için planlanan mali teşvikler tümüyle yerine getirilmeli. Bununla birlikte mali sürdürülebilirliğe ilişkin artan endişeler karşısında ülkelerin çıkış stratejilerinin tasarlanmasında da ilerleme kaydetmelidir.”

Gelişmiş ve krizden en fazla etkilenen yükselen ekonomilerdeki finansal sektör onarımının devam etmesine yönelik baskının yaşamsal bir şekilde devam ettiği, bu durumda bankaların zehirli varlıkları ve yeniden yapılanma sorunlarıyla başa çıkmak için hala politikalara gereksinim bulunduğu belirtildi. Ekonomik koşullar iyileşirken, finansal sektöre destek önlemlerinden aşama aşama çıkışın, önlemleri daha az çekici hale getiren girişimlerle kolaylaştırılabileceği belirtilen güncellemede şöyle denildi:

“-Ekonomi politikalarını yapanların aynı zamanda gelecekteki istikrarsızlık risklerini azaltma hedefiyle finansal sektör reformlarına doğru cesaretle yönelmeleri ve gelecekte finansal krizlerin nasıl potansiyel bozulmalar doğurabileceğini düşünmeleri, bunu yaparken aynı zamanda sektörü daha etkin ve dirençli hale getirmeleri gerekmektedir.

-Kimi yükselen piyasa ekonomile-

ri sermaye akışlarının kabarmasını yönetmeye yönelik politikalar tasarlamak zorunda kalacaktır. Makro öngöründe bulunan politikardan, risklerde birikmeyi sınırlamak suretiyle, erken aşamada oluşacak potansiyel köpüklerle mücadele etmede yararlanılabilir.”

Tahminlerdeki güncellenmenin yanı sıra Küresel Mali İstikrar Raporu (GFSR)’ndaki küresel mali koşullara ilişkin yeni değerlendirme de yapıldı. Buna göre mali piyasalar geçen Mart ayındaki en düşük konumundan, iyileşen ekonomik koşullar ve hükümetler tarafından uygulanan geniş çaplı ekonomi politikaları nedeniyle iyileşmeye doğru geri sekti.

IMF Para ve Sermaye Piyasaları Bölümü Başkanı Jose Vinals bu konuya ilişkin açıklamasında “Son satışlara karşın risk iştahı geri döndü, hisse senedi piyasaları iyileşti ve sermaye piyasaları yeniden açıldı” dedi.

IMF GFSR güncellemesinde, ekonomi politikasını yapanların, ekonomilerini ve finansal piyasalarını çöküşten korumak için benzeri görülmemiş mali, parasal ve finansal önlemleri geri sarma arayışı içindeyken hala sıra dışı zorluklarla karşılaştıkları vurgulandı.

Dış ticaret açığı yüzde 45 azaldı

İhracat, 2009 yılında yüzde 22.6 azalarak 102 milyar 165 milyon dolara gerilerken, ithalat ise yüzde 30.3 azalışla 140 milyar 775 milyon dolara düştü. Aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 44.8 azalarak 69 milyar 936 milyon dolardan 38 milyar 611 milyon dolar seviyesine geriledi.

İhracat, 2009 yılında yüzde 22.6 azalarak 102 milyar 165 milyon dolara gerilerken, ithalat ise yüzde 30.3 azalışla 140 milyar 775 milyon dolara düştü. Aynı dönemde dış ticaret açığı yüzde 44.8 azalarak 69 milyar 936 milyon dolardan 38 milyar 611 milyon dolar seviyesine geriledi. Aralık'ta ise ihracat yüzde 30.3 artarak 10 milyar 62 milyon dolara, ithalat da yüzde 31.4 artışla 14 milyar 989 milyon dolara yükseldi. 2009 yılının son ayında dış ticaret ise yüzde 33.8 artışla 4 milyar 927 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK),

Dış Ticaret İstatistikleri Aralık verilerini açıkladı. Buna göre, ihracat Aralık ayında yüzde 30.3 artarak 7 milyar 722 milyon dolardan 10 milyar 62 milyon dolara yükseldi. İthalat da yüzde 31.4 artışla 11 milyar 405 milyon dolardan 14 milyar 989 milyon dolara ulaştı. Aynı dönemde dış ticaret açığı ise yüzde 33.8 yükselişle 3 milyar 683 milyon dolardan 4 milyar 927 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 67.7'den yüzde 67.1'e düştü.

2008 Aralık ayında yüzde 41.8 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı 2009 Aralık ayında

yüzde 45.3'e yükseldi. AB'ye yapılan ihracat, 2008 yılının aynı ayına göre yüzde 41.4 artarak 4 milyar 559 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2009 Aralık ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu. Almanya'ya yapılan ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 16.6 artışla 894 milyon dolar olduğu belirlendi. Almanya'yı 658 milyon dolar ile İngiltere, 628 milyon dolar ile Fransa ve 558 milyon dolar ile İtalya takip etti. İthalatta ise Rusya Federasyonu ilk sırada yer aldı. Bu ülkeden yapılan ithalat yüzde 0.8 azalarak 2 milyar 22 milyon dolara geriledi. Rusya'yı 1

milyar 602 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 419 milyon dolar ile Çin, 867 milyon dolar ile ABD izledi.

2009 Aralık ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat, 1 milyar 293 milyon dolar ile kara taşıtları ve bunların aksesuar ve parçalarında olduğu görüldü. Bunu, 758 milyon dolar ile makineler, mekanik cihazlar, kazanlar ve aksesuar-parçaları,

712 milyon dolar ile elektrikli makine ve cihazlar, 648 milyon dolar ile örme giyim eşyaları takip etti.

Ocak-Aralık döneminde ise ihracat yüzde 22.6 azalarak 132 milyar 27 milyon dolardan 102 milyar 165 milyon dolara, ithalat ise yüzde 30.3 azalışla 201 milyar 964 milyon dolardan 140 milyar 775 milyon dolara geriledi. Aynı dönemde dış ticaret açığı ise yüzde 44.8 düşüşle 38 milyar 611 milyon dolar

oldu. 2008 yılında dış ticaret açığı 69 milyar 936 milyon dolar olarak gerçekleşmişti. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 65.4'ten yüzde 72.6'ya yükseldi.

İmalat sanayi ihracatı Ocak-Aralık döneminde geçen yılın aynı dönemine kıyasla 125 milyar 188 milyon dolardan 95 milyar 471 milyon dolara indi. Böylece

bir yıllık dönem-

çıktı. Bu dönemde madencilik ihracatı 2 milyar 155 milyon dolardan 1 milyar 683 milyon dolara indi. Aralık döneminde tarım ihracatı 400 milyon dolardan 582 milyon dolara, madencilik ihracatı 97 milyon dolardan 248 milyon dolara yükseldi.

Yatırım malları ithalatı Ocak-Aralık döneminde 28 milyar 21 milyon dolardan 21 milyar 442 milyon dolara gerilerken, Aralık'ta ise 2 milyar 52 milyon dolardan 2 milyar 497 milyon dolara yükseldi. Hammaddet-

h a l a t ı

d e imalat sanayi ihracatı 29 milyar 717 milyon dolar azaldı. Aralık ayında ise 7 milyar 177 milyon dolardan 9 milyar 157 milyon dolara yükseldi. 2009'da tarım ihracatı 3 milyar 937 milyon dolardan 4 milyar 348 milyon dolara

2009'da yüzde 34.5 azalışla 151 milyar 747 milyon dolardan 99 milyar 402 milyon dolara düştü. Aralık'ta ise yüzde 31.1 artışla 7 milyar 802 milyon dolardan 10 milyar 228 milyon dolara yükseldi. Tüketim malları ithalatı geçen yıl 21 milyar 489 milyon dolardan 19 milyar 261 milyon dolara gerilerken, Aralık ayında ise 1 milyar 459 milyon dolardan 2 milyar 203 milyon dolara çıktı.

Hazine üç ayda 50 milyar borçlanacak

Hazine, Şubat-Mart ve Nisan aylarında toplam 50,6 milyar lira borçlanacak. Bu borçlanmanın 48,6 milyar lirası iç borçlanma, 2 milyar lirası da dış borçlanma şeklinde olacak.

Hazine Müsteşarlığı, Şubat-Mart-Nisan aylarına ilişkin İç Borçlanma Stratejisi'ni açıkladı. Buna göre Hazine, Şubat ayında 19,3 milyar lira, Mart ayında 13,5 milyar lira ve Nisan ayında da 17,8 milyar lira olmak üzere önümüzdeki 3 ayda toplam 50,6 milyar lira borçlanacak.

Hazine borçlanmasının 48,6 milyar lirası iç borçlanma şeklinde olacak. Şubat ve Mart ayında dış borçlanma yapılmayacak. Nisan ayında ise 2 milyar lira tutarında dış borçlanmaya gidilecek. Hazine söz konusu dönemde 56 milyar lira tutarında da geri ödemede bulunacak. Geri ödemelerin 23,6 milyar lirası Şubatta, 14,7 milyar lirası Martta ve 17,7 milyar lirası da Nisanda yapılacak. Şubat ayındaki 23,6 milyarlık geri ödemenin 20,4 milyarı iç borç, 3,1 milyar lirası da dış borç servisi olacak. Martta yapılacak geri ödemelerin 13,6 milyar lirasını iç borç servisi, 1,1 milyar lirasını da dış borç servisi oluşturacak. Ni-

san ayında ödenecek 17,7 milyar liranın 16,9 milyar lirası iç borç servisinden, 800 milyon lirası da dış borç servisinden oluşacak.

Şubat ayındaki 20,4 milyar liralık iç borç ödemesinin 16,5 milyar lirası piyasaya, 3,9 milyar lirası da kamu kurumlarına yapılan ihraçların geri ödemelerine yapılacak. Mart ayındaki ödemenin 12,6 milyar lirası piyasaya, 875 milyon lirası da kamu kurumlarına yapılan ihraçların geri ödemelerine olacak. Nisan ayındaki 16,9 milyarlık iç borç ödemesinin de 12,6 milyar lirası piyasaya kalan kısmı kamu kurumlarına yapılan ihraçların geri ödemelerine verilecek.

Şubat ayında yapılacak 20,4 milyar liralık iç borç ödemesinin 19,4 milyar lirası TL cinsi, 950 milyon lirası da döviz cinsinden olacak. Mart ayındaki 13,5 milyar liralık geri ödemenin 13,4 milyar lirası TL cinsinden, 61 milyon lirası döviz cinsinden, Nisanda yapılacak 16,9 milyarlık iç borç ödemesinin de 16,8 milyar lirası TL cinsinden 55

milyon lirası ise döviz cinsinden olacak.

Şubat ayında 14 ay, 3 yıl, 5 yıl, 21 ay ve 7 yıl vadeli olmak üzere 5 devlet tahvili ihalesi, 1 de 6 ay vadeli bono ihalesi düzenlenecek. Mart ayında 21 ay, 5 yıl ve 4 yıl vadeli devlet tahvili ile 6 ay vadeli bono ihaleleri yapılacak. Nisan ayında ise 14 ay, 3 yıl, 21 ay, 7 yıl ve 5 yıl vadeli olmak üzere 5 adet tahvil ihalesi gerçekleştirilecek.

Hazine'nin 2009 yılında vergi dışı genel toplam gelirleri 5 milyar 980,6 milyon lira oldu. Hazine Müsteşarlığı, kamu sermayeli bankalar, Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) ve GSM şirketlerinden elde edilen gelirlere ilişkin "Vergi Dışı Normal Gelirleri" açıkladı.

Buna göre, 2009 yılında KİT'lerden elde edilen temettü gelirleri toplamı 1 milyar 666,3 milyon lira, KİT'lerden elde edilen hasılat payları 281,4 milyon lira, Ziraat Bankası, Halk Bankası, Kalkınma Bankası, Eximbank ve Merkez Bankası'ndan oluşan kamu bankalarından

elde edilen temettü gelirleri 2 milyar 92 milyon lira, kamu bankalarından elde edilen diğer gelirler 139,3 milyon lira olarak belirlendi.

Aynı dönemde GSM şirketlerinden elde edilen vergi dışı gelirler 1 milyar 800,3 milyon lira oldu. Böylelikle Hazine'nin vergi dışı normal gelirleri 2009 yılında 5 milyar 980,6 milyon lira olarak saptandı.

3. nesil GSM lisans ihalesinden el-

de edilen 1 milyar 753,7 milyon lira ve GSM 900 ilave frekans bandı tahsis bedelinden elde edilen 42,8 milyon lira eklendiğinde Hazine'nin vergi dışı genel toplam gelirleri 2009 yılında 7 milyar 777 milyon lira olarak belirlendi.

Hazine'nin 2009 yılının son çeyreğinde (Ekim-Kasım-Aralık) elde ettiği vergi dışı toplam gelirleri ise 809,6 milyon lira oldu.

Söz konusu dönemde KİT'lerden elde edilen temettü gelirleri toplamı 236,5 milyon lira, KİT'lerden elde edilen hasılat payları toplamı 90,3 milyon lira, kamu bankalarından elde edilen temettü gelirleri toplamı 2,9 milyon lira, kamu bankalarından elde edilen diğer gelirler 8 milyon lira ve GSM şirketlerinden elde edilen vergi dışı gelirler toplamı da 471,7 milyon lira olarak hesaplandı.

Hazine Finansman Programı

(Milyar TL)	Şubat	Mart(*)	Nisan(*)
Ödemeler	23,6	14,7	17,7
İç Borç Servisi(**)	20,4	13,6	16,9
Anapara	17,1	9,1	11,2
Faiz	3,4	4,5	5,6
Dış Borç Servisi	3,1	1,1	0,8
Anapara	2,2	0,3	0,6
Faiz	1,0	0,8	0,2
Finansman	23,6	14,7	17,7
Borçlanma	19,3	13,5	17,8
İç Borçlanma	19,3	13,5	15,8
Piyasadan İhale Yoluyla İç Borçlanma	15,4	12,6	11,6
Referans Bono İhalesi (6 ay vadeli)	3,1	2,0	0,0
Diğer	12,3	10,6	11,6
Kamuya Satışlar	3,9	0,9	4,2
Dış Borçlanma(***)	0,0	0,0	2,0
Diğer Finansman(****)	4,3	1,2	-0,1

(*) Mart ve Nisan aylarına ilişkin veriler geçicidir.

(**) 08.12.2009 arılı ve 5939 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapan Kanun çerçevesinde Emlek Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı'na Özel Tertip Devlet İç Borçlanma Senedi İhracı yoluyla ödeme yapılması durumunda borç servisi rakamlarında değişiklik olabilecektir.

(***) Nisan ayında yer alan tutar Dünya Bankası'ndan sağlanan program kredisidir. Uluslararası kuruluşlardan veya uluslararası piyasalardan ek finansman sağlanması durumunda dış borçlanma tutarında değişiklik olabilecektir.

(****) Faiz dışı denge, özelleştirme gelirleri, devirli/garantili borç geri dönüşleri, kasa banka adeğişimi ve TMSF'den sağlanan gelirler diğer finansman kalemi altında gösterilmektedir.

Türkiye ilaç pazarı 10 milyar dolar

Türkiye dünyanın en önemli 15 ilaç pazarından biri oldu. Pazarın hacmi 2008 yılı itibariyle 10 milyar dolar seviyesine ulaştı. ABD’de kişi başına ilaç harcaması 680 dolar seviyesindeyken Türkiye’de 140 dolar düzeyinde bulunuyor.

Deloitte'in, "Türkiye’de ve Dünyada İlaç Sanayisi: Gelişme Potansiyelleri" başlıklı raporu yayınlandı. Rapora göre, ilaç sanayisi tüm dünyada Ar-Ge faaliyetlerinin, yeni buluşlara dayalı sanayilerin başında geliyor. Cirosunun yüzde 16’sını Ar-Ge faaliyetlerine ayıran ilaç sektörü bu oranla, Ar-Ge’ye en fazla harcama yapan sektör. Dünyadaki toplam Ar-Ge harcamalarının yüzde 18,5’i yenilikçi ilaç sanayisi tarafından gerçekleştiriliyor.

İlaç sanayisi esas katma değerini Ar-Ge faaliyetleri ve yeni buluşlarla kazanırken, Türk ilaç endüstrisi bu alanda hayli geride kalmış

durumda. Rapora göre, Türkiye dünyanın en önemli 15 ilaç pazarı arasında yer alıyor ve yıllar itibariyle hızlı bir büyüme gösteriyor. Çin, Hindistan, Rusya, Brezilya, Meksika, Güney Kore ile birlikte yedi yükselen ekonomiden biri olan Türkiye’nin pazar hacmi, 2008 yılında 10 milyar dolara ulaştı.

Gelişmekte olan yedi ilaç pazarında 2013 yılına kadar ortalama yüzde 13-16 civarında büyüme bekleniyor ve bu ivmede Çin başı çekiyor. Türkiye’nin, ilaç sanayisinin katma değer zincirinde daha yukarılara taşınabilmesinde, ilaç sanayisinin gelişmesine yaptığı bilimsel

katkılarla güçlü bir varlık gösterebilmesi gerekiyor. Raporda, Türkiye’nin aslında Ar-Ge faaliyetleri için yeterli bir altyapısının olduğuna, ancak yeni buluşları destekleyici politikalara ihtiyaç duyulduğuna vurgu yapılıyor.

Rapora göre, Türkiye ilaç endüstrisinin ithalata dayalı yapısından kurtulabilmesinde yeni yatırımlar için bir çekim merkezi haline gelmesi önem taşıyor. Üretime dönük fabrika yatırımı kararlarında arazi, işçilik, enerji maliyetleri, vergi avantajları, mali teşvikler, lojistik unsurlar, işgücü kalitesi belirleyici oluyor. Türkiye’de yapılacak yeni yatırımların yolu, çeşitli avantaj ve

kolaylıkların sunulmasından, yatırım ortamının daha da iyileştirilmesinden geçiyor.

ilaç sanayisi Ar-Ge faaliyetlerine her yıl 90-100 milyar dolar arasında yatırım yapıyor. Türkiye'nin ilaç Ar-Ge'sinden aldığı pay (klinik araştırmalara harcanan miktar) ise 2007 yılı itibariyle sadece 38 milyon dolar. Bu rakam ilaç sanayisinin toplam Ar-Ge harcamasının 10 binde 4'ü düzeyinde bulunuyor. Raporda, Türkiye'de ruhsatlandırma ve fiyatlandırma süreçlerinin uluslararası standartlara kıyasla biraz yavaş yürüdüğü, bu süreçlerin daha öngörülebilir ve şeffaf bir nitelik kazanması gerektiği belirtiliyor. Türkiye'nin özellikle Ar-Ge yatırımlarından daha fazla pay alabilmek açısından bu alanlardaki düzenlemeleri hızlı ve şeffaf bir şekilde gerçekleştirmesinin önemi vurgulanıyor.

Raporda, Türkiye İlaç Sektöründe yaklaşık 300 firma faaliyet göstermektedir. Bunlardan 53'ünün üretim tesisi mevcuttur. 42 adet yabancı sermayeli firmanın 14'ü üretimlerini kendi tesislerinde yapmaktadır. Türkiye İlaç Endüstrisi çok özel üretim teknolojisi gerektiren ürünler (biyoteknoloji vb.) dışında her türlü ürünü Dünya Sağlık Örgütü'nün "İyi İmalat Uygulamaları" kurallarına uygun üretebilecek teknolojik düzeye ulaşmıştır.

Türkiye'de ilaç pazarı büyümeye devam etmektedir. 2008 yılı itiba-

riyle Türkiye reçeteli ilaç pazarı 12,1 Milyar TL olmuştur. Bu rakam 2003 yılında ise 6,2 Milyar TL kadardı. Dolayısıyla, 2003-2008 yılları arasında Türkiye ilaç pazarı TL bazında yaklaşık iki kat artmış bulunmaktadır. Esasen bu büyüme dünyadaki gelişmelere de paraleldir. IMS verilerine göre dünya ilaç pazarı da 2000-2008 yılları arasında iki katını aşkın büyümüş ve toplam 365 milyar dolardan, 773 milyar dolara çıkmıştır. Türkiye'de ilaç pazarının gelişmesinde nüfus artışı ve ilaca erişimin kolaylaşması rol oynamaktadır. Öte yandan, Türkiye nüfusu oldukça gençtir ve bir süre daha bu fırsat penceresinden istifade edecektir. Dolayısıyla, ilaç ihtiyacının arttığı yaşlanan ülkelere göre ilaç harcamaları daha ölçülü artabilecektir. Yalnız dikkat edilmesi gereken husus, Türkiye'de kişi başına düşen ilaç harcamasının halen OECD içinde çok düşük olduğudur. Türkiye'de kişi başı ilaç harcaması sadece 140 dolar kadardır. Bu rakam, örneğin ABD'de 680, İngiltere'de 257, Fransa'da 378, Almanya'da 301 dolardır.

Türkiye geliştikçe ilaç harcamasının da herşeye rağmen artması beklenmelidir. Ancak, 2008 yılında başlayan küresel ekonomik krizden, her sanayi olduğu gibi ilaç sanayi de etkilenmiştir. Nitekim IMS, Nisan 2009'da yayımladığı bültende 2009 yılında dünya ilaç pazarındaki büyümenin yüzde 2,5-

3,5 ile sınırlı kalacağını tahmin etmektedir.

Türkiye'nin de aralarında yer aldığı 7 gelişmekte olan ilaç pazarında 2013 yılına kadar ortalama yüzde 13-16 civarında bir büyüme beklenmektedir. Bu büyümede başı Çin çekmektedir. Halen 5. büyük Pazar olan Çin'in 2011 itibariyle üçüncülüğe yükselmesi beklenmektedir. Gelişmiş pazarların büyüme hızının ise yüzde 1 ile yüzde 4 arasında kalacağı tahmin edilmektedir.

Deloitte Türkiye Sağlık ve İlaç Endüstrisi Lideri ve Ortağı Güler Hülya Yılmaz da konuya ilişkin değerlendirmesinde, Ar-Ge çalışmalarında, inovasyona zemin hazırlayacak kuvvetli bilimsel bir altyapıya sahip olmanın büyük önem taşıdığını belirtti. Yılmaz, şunları kaydetti: "Ülkemizin bu altyapıya sahip olduğunu söyleyebiliriz. Bununla birlikte ülkemizde yeni buluşları destekleyici politikalara, üniversiteler ile sanayi arasındaki işbirliklerinin hükümet düzeyinde desteklenmesine ihtiyaç duyuluyor. Üniversitelerimizdeki değerli bilim adamlarımız ve ülkemizin genç, dinamik ve donanımlı beyin gücüyle bu alanda mucizeler yaratılabilir. Ayrıca, ilaç sanayisi ile ilgili düzenlemelerde AB standartlarına uyum ve şeffaflık sağlanması ivmeyi hızlandıracaktır."

Dünya Ekonomisi

Dünya resesyondan çıkıyor

Dünya Bankası, dünyanın mali krizin tetiklediği resesyondan çıkmaya başladığını duyurdu. Bankanın yıllık küresel ekonomik öngörü raporunda, 2009'da daralmanın ardından, 2010'da büyümenin 2,7 olacağı tahminine yer verildi.

Dünya Bankası yıllık ekonomik öngörü raporunu yayınladı. Bankanın yıllık küresel ekonomik öngörü raporunda, 2009'da daralmanın ardından, 2010'da büyümenin 2,7 olacağı tahminine yer verildi.

Ancak yılın sonlarına doğru büyümenin hız kaybedeceği, bunun da hükümetlerin ekonomiyi canlandırma paketlerinin etkisinin azalmasıyla yaşanacağı belirtildi. İşsizliğin artması, özel sektörden mal ve hizmet talebini geriletecek.

Dünya Bankası, önümüzdeki beş ila on yılda kalkınmakta olan ülkelerin, yatırımlar için uluslararası finans desteğine erişimlerinin daha güç ve daha pahalı hale geleceği uyarısında bulunuyor. Doğrudan

yabancı yatırımlar da bu durumdan etkilenecek.

Dünya Bankası'nın raporuna göre kalkınmakta olan ülkeler bu eğilimden en fazla zarar görecektir. Yabancı yatırımların başını çekiyor.

Öte yandan, Çin çift haneli büyümeye geri döndüğünü açıkladı. Çin'deki büyüme hükümetin tahminlerinin de üzerinde gerçekleşti. Çin ekonomisinin 2009'un son çeyreğinde, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 10,7 büyüdüğü duyuruldu. Böylece 2009 yılında yüzde 8,7 büyüyen Çin, beklentilerin üzerinde bir performans gösterdi.

Küresel ekonomik krizden etkilenen, ancak diğer ülkeler kadar yara almayan Çin ekonomisi, hüküme-

tin devasa ekonomiyi canlandırma paketi sayesinde kısa sürede toparlanmıştı. Raporda kırılgan toparlanmanın gelişmekte olan ülkeler için yüksek borçlanma maliyetleri, daralan kredi hacmi ve sermaye girişi gibi riskler yarattığı belirtildi.

Dünya Bankası daralan mali koşulların yeni yatırımları güçleştirebileceğini kaydetti. Bu koşullarla mücadele için ise ülkelerin iç piyasada borçlanma maliyetlerini azaltıcı tedbirler alması ve yerli sermaye piyasalarını güçlendirmesi tavsiye edildi.

Ülke bazında büyüme tahminlerinin de yer aldığı rapora göre Türkiye'nin gelişmekte olan ülkelerin ortalamasının altında büyümesi bekleniyor.

Raporda daralan mali koşullar sebebiyle gelecek beş ile yedi yılda, gelişmekte olan ülkelerde trend büyümenin 0.2 ile 0.7 puan arasında azalabileceği kaydedildi.

Dünya Bankası Türkiye'nin 2010'da yüzde 3.3, 2011 yılı için yüzde 4.2 seviyesinde büyüyeceğini tahmin ediyor. Gelişmekte olan ülkeler genelinde ise büyümenin ise 2010 için yüzde 5.2 olması, 2011'de ise yüzde 5.8'e ulaşması bekleniyor.

Çin ekonomisinin bu ve gelecek yıl yüzde 9 büyüyerek küresel toparlanmaya önderlik etmesi bekleniyor. Ancak Dünya Bankası, Çin'de devletin sağladığı ekonomiye destek harcamalarının büyümeye olumlu etkisinin hafiflemeye başladığı yönünde işaretler olduğunu kaydetti. Dünya Bankası küresel ekonominin ise bu yıl yüzde 2.7 büyümesini bekliyor. Büyümenin 2011'de kuvvetlenerek yüzde 3.2 ulaşacağı tahmin ediliyor.

IMF Başkanı Asya Finans Forumu için hazırladığı konuşmasında, çoğu gelişmiş ekonomide toparlanmanın güçsüz seyretmeye devam edeceğini ve devlet desteğine dayalı olacağını, gelişmekte olan ekonomilerde görünümün ise belirgin şekilde daha iyi olduğunu belirtti.

Strauss-Kahn, toparlanmanın itici gücünün yerel talebin dirençli olduğu gelişmekte olan Asya ekonomileri olduğunu, bu ekonomilerin güçlü ekonomik altyapıları ve krize karşı hızla geliştirdikleri politikalarla da toparlanmaya katkıda bulduklarını kaydetti. Strauss-

Kahn Asya'da, Japonya dışarıda bırakıldığında, 2010'da büyümenin yüzde 7'yi geçmesinin beklendiğini ifade etti.

Strauss-Kahn, Yunanistan'ın bütçe açığını ciddi bir sorun olarak değerlendirdi. AB Maliye Bakanları borç kriziyle boğuşan Yunanistan'ın durumunu görüşmek için Brüksel'de toplandı.

Yunanistan'ın içinde bulunduğu zor durum ve bunun küresel ekonomiye olası etkileri tartışılıyor. Euro Bölgesi bakanları Yunanistan'ın borç sorununa acil eğilmesini istedi. Yunanistan'ın küçük bölge ülkeleri üzerinde domino etkisi yaratabileceği belirtiliyor.

Euro Bölgesi ülkeleri maliye bakanları, Yunanistan'a yüksek kamu borcuyla mücadele etmesi konusunda sert mesajlar verdi. Almanya ve bazı diğer euro bölgesi bakanları ise, Yunanistan'a AB desteği söz konusu olsa bile borç sorununun Atina yönetiminin kendi sorumluluğu olduğunu bildirdiler.

Piyasaların, Yunanistan'ın borcunu geri ödeme kapasitesi konusunda endişeleri sürerken, bu konudaki uyarı euro bölgesi maliye bakanlarının toplantısında Alman Maliye Bakanı Wolfgang Schaeuble ve diğer bakanlardan geldi.

Schaeuble, Yunanistan'ın borç sorunu ve çözümü hakkındaki çözüm önerilerinin görüşüleceği toplantıya başlamadan önce "Yunanistan'da hükümet iktidara yeni geldi. Zor bir sorunla baş etmek zorunda. Elbette, bu sorunla mücadele ederken destek alma hakları var. Ancak

bu Yunanistan'ın gerekli adımları atmasını beklemediğimiz anlamına gelmez" dedi.

Hollanda Maliye Bakanı Wouter Bos ise daha sert ifadeler kullandı: "Kendi maliyelerini düzeltmenin kendi sorumlulukları olduğunun bilincine varmaları için ülkelere yön göstermeliyiz. Bu sorumluluk öncelikle her ülkenin kendisine ait. Yunanlıların içinde bulunduğu durumun ciddiyetini anladığımı düşünüyorum. Piyasaların hâlâ ikna olmamalarına hak veriyorum."

Bos, diğer Euro Bölgesi ülkelerinin Yunanistan'a yardım edip etmeyeceği yönündeki soruya, "Yapılması gerekenlerin temelinde Yunanistan'ın tek başına yapması gerekenler var" cevabını verdi.

Yunanistan'ın kamu borcunun, ekonomisinin yüzde 120'sini aşan bir büyüklüğe ulaşması ve hızla artan bütçe açığı, ülkenin kredi notunun düşürülmesine yol açtı. Birden fazla derecelendirme kuruluşunun kredi notunu indirmesiyle birlikte Yunanistan'ın borçlarını düzenli olarak ödeyip ödeyemeyeceği veya Euro Bölgesi'nden çıkabileceği yönünde piyasada spekülasyon oluşmuştu.

Yunanistan yönetimi, bütçe açığını 2009'daki gayri safi yurtiçi hasılının yüzde 12.7'si seviyesinden bu yıl yüzde 8.7 seviyesine indirmeyi planlıyor. Daha uzun vadeli istikrar planına göre bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 2.8'e çekilerek, Avrupa Birliği istikrar ve büyüme anlaşmasının öngördüğü yüzde 3'lük seviyenin altına düşürülmesi hedefleniyor.

TÜFE:1,85 - ÜFE: 0,58

Ocak ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,58, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 0,58, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,30 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 1,14 artış gerçekleştirdi. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 1,90, sanayi sektöründe ise yüzde 0,36 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 3,91 ile taşocakçılığı ve diğer madencilik ürünleri alt sektöründe yaşandı. 779 maddeden 346 maddenin ortalama fiyatlarında artış gerçekleşti.

Ocak ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 1,85, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 1,85, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,19 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 6,16 artış gerçekleştirdi. Ana harcama grupları itibarıyla bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 22,04 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda yaşandı Bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE’de en yüksek artış ise yüzde 47,54 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda oluştu. Endeksteki 446 maddeden 240 maddenin ortalama fiyatlarında artış yaşandı.

ÜFE	OCAK 2010 (2003=100)	OCAK 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,58	0,23
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	0,58	0,23
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,30	7,90
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	1,14	12,81

TÜFE	OCAK 2010 (2003=100)	OCAK 2009 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,85	0,29
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	1,85	0,29
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	8,19	9,50
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	6,16	10,54

		2010											
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,58	1,17	0,29	0,65	-0,05	0,94	-0,71	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,58	1,40	1,70	2,35	2,30	3,27	2,54	2,97	3,60	3,90	5,24	5,93
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,85	-0,34	1,10	0,02	0,64	0,11	0,25	-0,30	0,39	2,41	1,27	0,53
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,85	-0,06	1,05	1,07	1,71	1,83	2,08	1,78	2,18	4,64	5,96	6,53

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Aralık (Milyon YTL)			2009 Yılı Bütçe Hedefi
	2008	2009	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	202.790	208.656	2.89	242.957
Vergi Gelirleri	168.087	172.416	2.57	202.089
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	54.933	56.468	2.79	65.401
Gelir Vergisi	38.028	38.445	1.09	45.253
Gelir Vergisi Tevkifatı	34.833	35.090	0.73	
Kurumlar Vergisi	16.905	18.023	6.61	20.148
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	16.204	17.315	6.85	
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	4.088	4.664	14.0	4.822
Motorlu Taşıtlar Vergisi	3.944	4.496	13.9	4.700
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	67.253	73.135	8.74	79.065
Dahilde Alınan KDV	16.799	20.852	24.1	19.974
Özel Tüketim Vergisi	41.832	43.620	4.27	49.376
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	3.695	4.003	8.33	4.100
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	32.774	28.647	-12.5	42.053
İthalde Alınan KDV	29.968	26.132	-12.8	38.500
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.297	9.944	36.2	7.362
Harcamalar	225.967	267.275	18.2	259.156

EKONOMİK VERİLER

	2008	2007	2006	2005	2004	2003
GSYH (Cari fiyatlarla milyon YTL)	950.144	843.178	758.391	648.932	559.033	454.781
GSYH (milyon/dolar)	741.792	658.786	526.429	481.497	390.387	304.901
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	1.1	4.7	6.9	8.4	9.4	5.3
Kişi başına GSMH (ABD Doları)	10.436	9.33	6.477	5.008	4.172	3.383
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	114.3	115.3	107.8	100		
Toplam İhracat (milyon/dolar)	131.966	107.272	85.535	73.476	63.167	47.253
Toplam İthalat (milyon/dolar)	201.960	170.062	139.576	116.774	97.540	69.340
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-69.994	-62.791	-54.041	-43.298	-34.373	-22.087
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	65.3	63.1	61.3	62.9	64.8	68.1
İşsizlik Oranı (%)	13.6	10.6	9.9	10.3	10.3	10.5
Kamu Net Borç Stoku (milyon YTL)	271.460	248.312	258.191	270.275	274.195	250.593
İç Borç Stoku (milyon YTL)	261.000	255.310	251.470	244.782	224.483	194.387
Dış Borç Stoku (milyon/dolar)	150.766	133.452	108.322	98.815	102.938	96.214
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon YTL)	348.180	333.485	345.050	331.520	316.528	282.807
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-41.416	-38.219	-32.051	-22.088	-14.431	-8.036

(Bin YTL)	2010		2009		2008
	15 Ocak	8 Ocak	31 Aralık	16 Ocak	26 Aralık
Emisyon	38.006.645	37.280.760	38.340.278	33.033.079	32.724.754
Para Arzı					
- M1	101.573.094	98.195.851	107.051.398	83.568.288	83.380.932
- M2	492.185.500	487.297.024	494.024.148	443.886.148	434.205.424
- M3	519.710.261	515.562.712	520.674.414	468.665.820	458.383.776
Yurtiçi Kaynaklı TL Mevduat	305.919.825	299.975.707	305.200.507	270.903.015	268.802.517
- Vadeli Tasarruf	199.150.590	198.231.910	197.976.696	186.772.338	184.492.538
- Vadesiz Tasarruf	20.386.438	19.024.231	19.800.398	16.376.989	15.593.007
- Vadeli Ticari	50.941.091	50.077.235	49.438.951	40.468.832	39.693.690
- Vadesiz Ticari	15.032.320	13.697.041	16.761.263	11.003.512	11.511.475
- Resmi Mevduat	20.409.386	18.945.290	21.178.199	16.281.344	17.511.807
Kredi Stoku	307.054.729	302.852.964	305.478.312	276.093.180	278.395.523
- Tüm Banka Kredileri	307.054.729	302.852.964	305.478.312	276.093.180	278.395.523
- M.B. Kredileri	0	0	0	0	0
Bank. El. Tah. ve Bono	237.589.79	234.250.610	237.628.748	176.448.176	171.774.890

Mevzuat Değişiklikleri

- 02.01.2010** - Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği (Sıra No: 9)
- 12.01.2010** - 2010/7 Kamu Personelinin Maaşlarının Hesabına Esas Tutulan Katsayıların Yeniden Tespiti ve İlgili Mevzuatı Uyarınca İstihdam Edilen Sözleşmeli Personelin Ücretlerinin Artırılması, Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlar ile Bazı Kararlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar
- 13.01.2010** - Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik
- Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 326)
- Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimine İlişkin Rapor Hakkında Tebliğ
- 14.01.2010** - 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun Kooperatiflerde Uygulanmasına Dair Tebliğ (No: 2010/1)
- 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununa Tabi Kooperatiflerde Bir Ortaklık Payının Değerinin 100 (Yüz) Türk Lirasına Yükseltilmesi ve Yeni Pay Değerine Göre Kooperatiflerce Yapılması Gerekliliği İle İlgili İşlemlere İlişkin Tebliğ (No: 2010/2)
- 15.01.2010** - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 394)
- 16.01.2010** - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 395)
- Aracı Kurum Hesap Planı ve Planın Kullanım Esasları Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: XI, No: 30)
- Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 115)
- 20.01.2010** - Çek Defterlerinin Baskı Şekline, Bankaların Hamile Ödemekle Yükümlü Olduğu Miktar ile Çek Düzenleme ve Çek Hesabı Açma Yasağı Kararlarının Bildirilmesine ve Duyurulmasına İlişkin Tebliğ (Sayı: 2010/2)
- 21.01.2010** - Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 22.01.2010** - 5946 Serbest Bölgeler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 2010/34 Doğu Anadolu Projesi Kapsamındaki İllerde Etçi ve Kombine Irklarla Kurulacak Damızlık Sığır İşletmesi Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar
- 29.01.2010** - Parasal Sınırlar ve Oranlar Hakkında Genel Tebliğ (Sayı: 2010/1)
- 30.01.2010** - Piyasa Gözetimi ve Denetimi Tutanağı Usul ve Esaslarına İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (No: 2010/25)

Vergi Takvimi

- 01.02.2010** - Aralık 2009 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Yıllık Harçların Ödenmesi
 - 2010 Yılı Motorlu Taşıtlar Vergisi 1.Taksit Ödemesi Son Günü
 - SSK (Aralık 2009) Sigorta Primlerinin Ödemesi
 - Bağ-Kur Sigortalılarının Ocak 2010 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primlerinin Ödemesi
 - 2009 Yılında Kullanılan Defterlerin 2010 Yılında da Kullanılmak İstenmesi Halinde Yasal Defterlere İlişkin Ara Tasdik
 - Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre 2009 Yılına Ait Yevmiye Defterinin Kapanış Tasdiki
- 05.02.2010** - Aralık 2009 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
 - Aralık 2009 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- 09.02.2010** - 16-31 Ocak Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 10.02.2010** - 16-31 Ocak Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödenmesi
- 15.02.2010** - Ocak 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
 - 2009 IV. Geçici Vergi Dönemine (Ekim-Kasım-Aralık 2009) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı
 - 2009 IV. Geçici Vergi Dönemine (Ekim-Kasım-Aralık 2009) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı
- 17.02.2010** - 2009 IV. Geçici Vergi Dönemine Ait Gelir Geçici Vergisinin Ödemesi
 - 2009 IV. Geçici Vergi Dönemine Ait Kurum Geçici Vergisinin Ödemesi
- 21.02.2010** - Ocak 2010 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 22.02.2010** - Ocak 2010 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin EK:4 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Yanışma ve Çekilişler ile Futbol Müsabakalarına Ait Müşterek Bahislerle İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Müşterek Bahislerle İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödenmesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.02.2010** - Ocak 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Muhtasar Beyanname ile Beyanı
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Muhtasar Beyanname ile Beyanı
 - Ocak 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 24.02.2010** - Ocak 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
 - 1-15 Şubat Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödenmesi
- 25.02.2010** - 1-15 Şubat Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerin 2009 Yılına İlişkin Gelir Vergisi Beyanı
- 26.02.2010** - Ocak 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
- 01.03.2010** - Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerin Gelir Vergisi 1. Taksit Ödemesi
 - Diğer Ücretlerin Gelir Vergisi 1. Taksit Ödemesi
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
 - SSK (Ocak 2010) Sigorta Primlerinin Ödemesi
 - Bağ-Kur Sigortalılarının Şubat 2010 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primlerinin Ödemesi
- 05.03.2010** - Ocak 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
 - Ocak 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)

Ocak 2010 Kronoloji

01 Ocak Genelkurmay, Özel Kuvvetler'de arama yapan Hakim Kadir Kayan'ı takip ettikleri iddiasıyla on saat sorgulanan 7 askerin, marangoz, teknisyen ve aşçı olduğunu açıkladı.

02 Ocak Brezilya'nın Rio de Janeiro eyaletinde şiddetli yağışların yol açtığı sel ve toprak kaymalarında 60 kişi can verdi.

03 Ocak Bilecik yakınlarında iki yolcu treni çarpıştı, 1 kişi öldü, 14 kişi yaralandı.

04 Ocak Varlık barışından yararlanmak için 27 milyar lirası yurtdışından olmak üzere 47.3 milyar lira beyan edildi.

05 Ocak Başbakan Erdoğan, 2010'un ilk altı ayı için en düşük emekli maaşına yüzde 20.4, en yüksek emekli maaşına yüzde 4.5 zam yapılacağını açıkladı.

06 Ocak Gazze'ye insani yardım taşıyan 200 arabalık uluslararası "Filistin'e Yol Açık" konvoyunu Mısır'ın engellemesi olaylara neden oldu.

07 Ocak AKP, referandum süresini 120 günden 45 güne indirmek için yasa teklifi verdi.

08 Ocak Yargıtay Onursal Cumhuriyet Başsavcısı Sabih Kanadoğlu, Ergenekon soruşturması kapsamında şüpheli sıfatıyla ifade verdi.

09 Ocak Togo Milli Futbol Takımını taşıyan otobüs, Angola'nın ayrılıkçı örgütü FLEC tarafından saldırıya uğradı, 4 kişi öldü.

10 Ocak Diyarbakır'daki 91 STK "açılımdan umudumuz azaldı, çözüm arayışı ötelenmesin" çarğısı yaptı.

11 Ocak Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, kod sisteminin yerine daha etkin ve gelişmiş bir sistem olan grub sisteminin getirileceğini açıkladı.

12 Ocak İsrail Dışişleri Bakan Yardımcısı Ayalon, kurduğu tuzakla Tel Aviv Büyükelçisi Çelikkol'u küçük düşürmeye çalıştı. Olay Türkiye'de büyük tepki ile karşılandı.

13 Ocak Büyükelçi Çelikkol'u küçük düşürmeye çalışarak krize neden olan İsrail Dışişleri Bakan Yardımcısı Ayalon, özür mektubu gönderdi.

14 Ocak Türkiye Futbol Federasyonu'nun dört sezonluk A paket maç yayın ihalesini yıllık 321 milyon dolarla Digitürk aldı.

15 Ocak 2009'a 10.4 milyar lira açık verme hedefiyle başlayan Türkiye, yılı 52.2 milyar liralık açıkla kapattı.

16 Ocak Deprem felaketi yaşayan Haiti'de ölü sayısı 50 bini geçti. Yetkililer ölü sayısının 200 bini aşabileceğini açıkladı.

17 Ocak Tekel eyleminin 34'üncü gününde Ankara'da düzenlenen miting 70 bin kişi katıldı.

18 Ocak Gazeteci Abdi İpekçi'yi öldüren Papa'ya suikast düzenleyen Mehmet Ali Ağca, 30 yıl sonra serbest kaldı.

19 Ocak Sağlık Çalışanları Tüm Gün tasarısına karşı yurt genelinde eylem yapıldı. İş bırakma eylemi kapsamında tüm yurtda acil servisler hariç hasta kabul edilmedi.

20 Ocak Nijerya'da Müslümanlarla Hıristiyanlar arasında yaşanan çatışmada 464 kişi öldü.

21 Ocak TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Ümit Boyner seçildi.

22 Ocak Amerikan Başkanı Obama, bankaların mali piyasalardaki riskli işlemlerine kısıtlama getireceklerini açıkladı.

23 Ocak Türkiye'yi etkisi altına alan soğuk ve kar yağışlı hava bir çok bölgede yaşamı olumsuz etkiledi.

24 Ocak Fotoğraf sanatçısı, yazar, kültür adamı Şakir Eczacıbaşı vefat etti.

25 Ocak Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Başkanlığı'na AKP'li Mevlüt Çavuşoğlu seçildi.

26 Ocak Tekel işçilerinin sorunları çözülmezse Türk-İş 3 Şubat'ta bir günlük genel grev yapacağını açıkladı.

27 Ocak Uluslararası Çalışma Örgütü, 2009'da kriz nedeniyle 27 milyon kişinin işsiz kaldığını açıkladı.

28 Ocak Ankara'da Tekel işçilerinin eyleminin 45'inci gününde Başbakan Erdoğan ile Türk-İş Başkanı Mustafa Kumlu görüşmesinde çözüm için ilk adım atıldı.

29 Ocak ABD ekonomisi, geçen yılın son çeyreğinde, beklentilerin üzerinde yüzde 5.7 büyüdü.

30 Ocak Cumhuriyet tarihinin ilk kadın öğretmenlerinden Refet Angın hayatını kaybetti.

31 Ocak Başbakan Erdoğan, milli güvenlik açısından iş-dış tehdit algısına göre izlenecek siyaseti belirleyen ve Kırmızı Kitap diye de bilinen içeriği gizli MGSB'nin değiştirileceği sinyalini verdi.